

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
Протокол № 8 від 30.08.2019

Голова Дубовий О.М.

ПОЛОЖЕННЯ
про вибіркові дисципліни у
Національному університеті кораблебудування
імені адмірала Макарова

Введено в дію наказом ректора
№ 228 від 15.10.2019 р.

Ректор Трушляков

Миколаїв 2019

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Організаційно - методичне забезпечення права здобувачів вищої освіти на вибір дисциплін	5
3. Навчально-методичне забезпечення вибіркового навчальних дисциплін.....	7
4. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.....	8
5. Процедура перезарахування кредитів.....	9
6. Прикінцеві положення	9
Додатки.....	10
Зміни та доповнення	25

Обговорено та схвалено на засіданні навчально-методичної ради НУК (протокол № 3 від 29.08.2019 року) Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Зміни внесені, обговорені та схвалені на засіданні навчально-методичної ради НУК (протокол № 2 від 28.02.2020 року).

Зміни затверджено Вченою радою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Протокол № 2 від 28.02.2020

Укладачі: А.В. Лабарткава, В.В. Савочкіна.

Миколаїв: Навчальний відділ НУК, 2019 р.

Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова / За ред. А.В.Лабарткава, В.В.Савочкіна – Миколаїв, НУК, 2019. – 27 с.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення студентом права вибору відповідно до п/п 15 та 21 ч.1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року.

1.2. Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем вищої освіти у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного інституту (факультету).

1.4. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти (далі – вибіркові дисципліни) – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи для потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо.

1.5. Вибіркові дисципліни, наведені у *Додатку 1*, пропонуються для всіх спеціальностей університету. Із кожного блоку обирається 1 дисципліна.

1.6. Перелік вибірових курсів з 4 дисциплін по 5 кредитів для першого рівня вищої освіти за циклами загальної та професійної підготовки розробляється кожним інститутом (факультетом) окремо, та складається починаючи з 4-го семестру, наприклад: Дисципліна 1, Дисципліна 2 и т.д. (див. Додаток 2).

1.7. Перелік вибірових курсів, які спрямований на формування світоглядних і громадянських якостей випускника, його морально-етичних цінностей, 1 дисципліна обсягом 4 кредиту для другого рівня вищої освіти пропонуються для всіх спеціальностей університету, наприклад: Загальний вибіровий курс 1 (див. *Додаток 3*).

1.8. Перелік вибірових курсів, з 2 дисциплін по 5 кредитів для другого рівня вищої освіти за циклами загальної та професійної підготовки розробляється кожним інститутом (факультетом) окремо, та складається починаючи з 9-го семестру, наприклад: Дисципліна 1, Дисципліна 2 и т.д. (див. Додаток 4).

1.9. Здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни з переліку, підготовленого відповідно до п. 1.6 та п.1.8 (*Додаток 2, Додаток 4*), що пропонуються іншими інститутами (факультетами), за погодженням з керівником відповідного інституту (факультету).

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО - МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР ДИСЦИПЛІН

2.1. Перелік вибірових дисциплін на кожен наступний навчальний рік формується з урахуванням вибору студентів. Мінімальна чисельність студентів для вивчення вибірових дисциплін циклу загальної підготовки становить – **25** осіб для першого рівня вищої освіти та **12** осіб для другого рівня вищої освіти, з яких формується одна академічна група для вивчення вибірової дисципліни.

2.2. Обсяг дисциплін, вільного вибору загального циклу підготовки студента, форма контролю та відповідальна кафедра представлений у *Додатку 1* для першого рівня вищої освіти та *Додатку 3* для другого рівня вищої освіти.

2.3. Для здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалавра) вибірові дисципліни освітньої програми становить **не менш 60 кредитів**. Для здобувачів другого рівня вищої освіти (магістра) **не менш 23 кредитів**.

2.4. Деканат навчально-наукового інституту (факультету) щорічно, протягом перших **двох тижнів** навчального року, знайомить студентів відповідного курсу з пакетом матеріалів довідкового характеру, складовими якого є перелік дисциплін вільного вибору студента, складений за діючими навчальними планами, та анотації цих дисциплін, підготовлені відповідними кафедрами. В анотації вказуються: обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС, види занять, форма підсумкового контролю, попередні умови для вивчення даної дисципліни, зміст дисципліни, викладач (викладачі) дисципліни. Перелік та

анотації вибірових навчальних дисциплін, підготовлені кафедрами, розміщуються на Web – сайті університету. Викладачі курсів можуть організувати презентації вибірових дисциплін або проводити оглядові лекції для студентів з дисциплін вибірового циклу.

Студенти першого року навчання бакалавріату (як на базі ПЗСО, так і за скороченим терміном навчання), а також студенти першого року навчання магістратури реєструються на вибірові дисципліни на окремому листі реєстрації (**додаток 5**) протягом перших **двох тижнів** навчального процесу після ознайомлення з переліком та анотаціями вибірових дисциплін на поточний навчальний рік. Студенти інших курсів реєструються до 15 лютого поточного навчального року на наступний навчальний рік у листі реєстрації (**додаток 5**). Запис студента на відповідну дисципліну скріплюється його підписом у відповідній графі листа реєстрації з зазначенням дати підпису.

2.5. Дирекція інституту (деканат факультету):

- для першого року навчання на базі ПЗСО та першого року навчання в магістратурі протягом тижня з початку навчального процесу складає список студентів для вивчення вибірової дисципліни на поточний навчальний рік (**додаток 6**) та передає інформацію до навчального відділу, який доводить її до відома відповідних кафедр;

- для першого року навчання за скороченою формою навчання протягом тижня з початку навчального процесу коригує список студентів для вивчення вибірової дисциплін на поточний навчальний рік (**додаток 6**) та передає інформацію до навчального відділу, який доводить її до відома відповідних кафедр;

- для інших курсів навчання **до 25 лютого** поточного навчального року складає список вибірових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік (**додаток 6**) та передає інформацію до навчального відділу, який доводить її до відома відповідних кафедр для підготовки необхідного навчально-методичного забезпечення.

2.6. Навчальний відділ формує лекційні потоки і готує остаточну інформацію для розрахунку навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедр.

2.7. У разі, якщо студент не записався на вибіркові дисципліни у визначений термін, деканат навчально-наукового інституту (факультету) здійснює запис такого студента самостійно. У цьому випадку запис у листі реєстрації стверджується підписом відповідального працівника деканату.

2.8. Якщо на дисципліну за вибором записалося менше студентів, ніж визначено у *п. 2.1* цього Положення, то ця дисципліна не викладається. Студенти, які записалися на цю дисципліну, зобов'язані у *тижневий* термін вибрати іншу вибіркову дисципліну. У разі необрання ними іншої дисципліни, деканат навчально-наукового інституту (факультету) такий запис здійснює самостійно.

2.9. Студенти *першого року заочної форми* навчання реєструються на вивчення вибірових дисциплін під час першої установчої сесії на поточний навчальний рік та під час зимової заліково-екзаменаційної сесії - на наступний навчальний рік.

2.10. Листи реєстрації на вибіркові дисципліни зберігаються у деканаті навчально-наукового інституту (факультету) до закінчення навчального року, в якому викладаються відповідні дисципліни, після чого знищуються.

2.11. З метою забезпечення мобільності для вивчення вибірових дисциплін в масштабах університету виділяється один день на тиждень.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання дисциплін вільного вибору студентів можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання.

3.2. Викладачі, які мають бажання запропонувати курс вільного вибору студентів з *Додатку 2* та *Додатку 4* надають заяву (*Додаток 7*) на засідання Науково-методичної ради Університету.

3.3. Перелік вибіркових дисциплін, який може оновлюватися щорічно, оприлюднюється на офіційному сайті університету, інформаційних сайтах факультетів, кафедр.

3.4. Додатки 1–4 філії Університету розглядають та затверджують самостійно.

4. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Для формування контингенту студентів для вивчення вибіркових дисциплін на поточний (для першого року навчання) та наступний навчальні роки дирекції інститутів (деканати факультетів) ознайомлюють із затвердженим Вченою радою переліком вибіркових дисциплін та організують процедуру вибору їх здобувачами вищої освіти відповідно до розділу 2 даного Положення.

4.2 Якщо здобувач (студент) із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Студент, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які дирекція інституту (деканат факультету) вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

4.3. На підставі заяв студентів та подання інститутів (факультетів) навчальним відділом формуються накази по створенню груп для вивчення вибіркових дисциплін.

4.4. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Студент, який знехтував своїм правом

вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

5. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

5.1. У разі поновлення, переведення студента перезарахування вибіркового дисциплін проводиться директором інституту, деканом факультету.

5.2. Перезарахування кредитів проводиться відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів) у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова».

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова розглядає та затверджує Вчена рада Університету.

6.2. Зміни та доповнення до Положення про вибіркові дисципліни у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова вносяться у порядку, передбаченому п. 6.1 цього Положення.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Перелік вибірових дисциплін, вільного вибору студентів, загального циклу підготовки для всіх спеціальностей університету. Обсяг усіх курсів 40 кредитів.

<i>Вибірковий курс</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Історія України	3	екзамен	18

Обирається один з курсів.

<i>Вибірковий курс 1</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Українська мова	3	екзамен	17
Культура ділового мовлення			

<i>Вибірковий курс 2</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Економіка та бізнес	3	екзамен	41
Економічна теорія та економіка України			

<i>Вибірковий курс 3 (Іноземна мова)</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Англійська	6	екзамен	17
Французька			
Німецька			

<i>Вибірковий курс 4</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Основи психології	3	екзамен	18
Ділові комунікації та конфліктологія			

<i>Вибірковий курс 5</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Політологія	3	залік	18
Основи демократії			

<i>Вибірковий курс 6</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
---------------------------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Соціологія сім'ї та молоді	3	залік	18
Соціологія			

Вибірковий курс 7	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Філософія	4	екзамен	31
Актуальні проблеми сучасної світової філософії			

Вибірковий курс 8	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Права людини та їх захист в сучасних реаліях	3	залік	15
Право. Держава. Суспільство			

Вибірковий курс 9	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Екологія та екологічна етика	3	залік	33
Основи ресурсозбереження			

Вибірковий курс 10	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Охорона праці	3	екзамен	33
Промислова безпека			

Вибірковий курс 11 (крім ФЕМ)	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Міжнародні морські конвенції	3	залік	22
Енциклопедія суднової енергетики			
Енциклопедія суднобудування	2	залік	19

Вибірковий курс 11 для ФЕМ	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Геоeкономіка	3	залік	34
Економіка моря			

Вибірковий курс 12	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра
Безпека життєдіяльності	3	залік	37
Цивільний захист			

Семестр дисциплін обирається за інститутами (факультетами)

Зміст вибіркового курсу

Вибірковий курс 1

Українська мова

Вивчає комунікативно-соціальні функції української мови; норми сучасної української літературної мови; специфіку функціональних стилів; оформлювання кадрово-контрактних та довідково-інформаційних документів українською мовою; синтаксичні аспекти професійного мовлення: труднощі узгодження присудка з підметом, складні випадки керування; способи творення та правопис фахових термінів; основи створення наукових текстів.

Курс зорієнтований на унормування української фахової мови, набуття навичок сприйняття, відтворення, редагування та перекладу стійких сполук, текстів наукового та офіційно-ділового стилів.

Культура ділового спілкування

Вивчає комунікативні ознаки культури мови, особливості усного та писемного ділового спілкування, норми літературної мови. Містить відомості про етичні норми спілкування, мовленнєвий та спілкувальний етикет; поняття про риторичну компетенцію, культуру спілкування під час проведення ділових засідань, бесід, нарад, телефонних розмов. Охоплює знання лексичних, морфологічних та синтаксичних особливостей писемного ділового спілкування.

Курс зорієнтований на правильне використання мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.

Вибірковий курс 2

Економіка та бізнес

Бізнес у широкому розумінні – це здійснення будь-якої діяльності в економічній сфері, характеристика ділових відносин у країні загалом. Підприємництво – це динамічний, активний елемент бізнесу, що являє собою ініціативну, самостійну діяльність, яка здійснюється на свій ризик і під свою майнову відповідальність громадянами, об'єднаннями громадян з виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг з метою одержання прибутку.

Цей курс буде корисний особам, налаштованим займатися підприємництвом та мати власний бізнес у сфері виробництва і надання послуг. Вивчення курсу дасть змогу обґрунтувати доцільність створення нового бізнесу, приймати ефективні управлінські рішення, розраховувати прибуток від реалізації нових бізнес-ідей і StartUp. Призначений для формування національної бізнес-еліти, що має креативний ресурс для створення і підтримання власного іміджу та розбудови сприятливого бізнес-середовища як в Україні, так і поза її межами.

Економічна теорія та економіка України

Кожна людина проживає своє життя у вирі економічних явищ і процесів – ми купуємо і продаємо (передусім – робочу силу), отримуємо доходи і сплачуємо податки, управляємо і підкоряємося управлінським рішенням, наймаємося на роботу, започатковуємо власний бізнес тощо. Економічна теорія вивчає людську поведінку з точки зору співвідношення між безмежними потребами суспільства і обмеженими засобами, спрямованими на їх задоволення.

В цьому курсі вивчаються основні закони функціонування та розвитку економічних систем, механізми ринкової координації, підприємницької діяльності, конкуренції, проблеми безробіття, інфляції, бідності, бюджетного дефіциту. Це дослідження загального і особливого в національній економічній системі,

інституціональних чинників та їх впливу на специфіку економічного розвитку, функціональної ролі держави в управлінні економікою та її інтеграції у світове господарство – нагода поєднати теорію з економічною дійсністю. Здобуті знання – це можливість приймати вірні, раціональні рішення і робити це свідомо.

Вибірковий курс 3

Англійська мова

Складається з тем професійно-орієнтованого характеру і практичних завдань, спрямованих на розвиток навичок говоріння, читання, сприйняття англійської мови на слух і письма. Курс передбачає проведення практичних занять, під час яких студенти навчаються адекватно функціонувати у конкретних професійних та академічних ситуаціях, працювати з професійними текстами англійською мовою, вести діалог за професійною та суспільно-політичною тематикою, висловлювати свою думку, сприймати на слух і розуміти англійську мову в межах професійної та суспільно-політичної тематики, робити презентацію англійською мовою в межах професійної тематики, писати резюме та інші документи англійською мовою, вести ділове листування, тощо.

Німецька мова

Складається з тем професійно-орієнтованого характеру і практичних завдань, спрямованих на розвиток навичок говоріння, читання, сприйняття німецької мови на слух і письма. Курс передбачає проведення практичних занять, під час яких студенти навчаються адекватно функціонувати у конкретних професійних та академічних ситуаціях, працювати з професійними текстами німецькою мовою, вести діалог за професійною та суспільно-політичною тематикою, висловлювати свою думку, сприймати на слух і розуміти німецьку мову в межах професійної та суспільно-політичної тематики, робити презентацію німецькою мовою в межах професійної тематики, писати резюме та інші документи німецькою мовою, вести ділове листування, тощо.

Французька мова

Складається з тем професійно-орієнтованого характеру і практичних завдань, спрямованих на розвиток навичок говоріння, читання, сприйняття французької мови на слух і письма. Курс передбачає проведення практичних занять, під час яких студенти навчаються адекватно функціонувати у конкретних професійних та академічних ситуаціях, працювати з професійними текстами французькою мовою, вести діалог за професійною та суспільно-політичною тематикою, висловлювати свою думку, сприймати на слух і розуміти французьку мову в межах професійної та суспільно-політичної тематики, робити презентацію французькою мовою в межах професійної тематики, писати резюме та інші документи французькою мовою, вести ділове листування, тощо.

Вибірковий курс 4

Основи психології

Психологія як наука і мистецтво розуміння себе та інших, вміння будувати ефективні стосунки, бути господарем свого життя. Психіка як об'єкт вивчення психології. Основні напрями в психології. Відчуття і сприймання. Емоційно-вольова сфера особистості. Кохання – емоція чи почуття? Основні психічні процеси: пам'ять, увага, мислення, уява та методики їх розвитку. Характер і темперамент. Яка Ви особистість? Складання психологічного портрету. Поняття про особистість і групу. Види та засоби спілкування. Конфлікт та шляхи виходу з нього. Стилi управління.

Ділові комунікації і конфліктології

Людина виявляє себе через спілкування з іншими. Особливий вид спілкування комунікація. Комунікація, як обмін особливим видом інформації має свою специфіку. Аспекти комунікації і їх характеристика. Діалог, нарада, виступ, дискусії як типи комунікацій. Текст як інструмент комунікації. Бар'єри комунікації. Конфлікт – як прояв комунікації. Загальна характеристика конфліктів і способи його розв'язання.

Вибірковий курс 5

Політологія

Актуальність вивчення політології зумовлюється тим, що соціальний контроль в сучасному суспільстві зосереджується переважно в політичній сфері. Будь-яка сучасна людина неминуче включається в систему політичних відносин. Головним завданням курсу є з'ясування сутності політичних відносин та процесів, знайомство зі змістом різних політичних теорій і концепцій минулого і сучасності, механізмами політичної влади, технологіями політичного впливу і маніпулювання, особливостями політичної поведінки людини та суспільства. На практичних заняттях студентам пропонується участь у політичних іграх з моделювання різних політичних ситуацій і процесів, що сприяє формуванню активної громадянської позиції, свідомого ставлення до політичних явищ, вміння самостійно і неупереджено робити свій політичний вибір.

Основи демократії

Найактуальніші проблеми становлення демократичного ладу в світі і Україні. Сутність демократії, різноманітність уявлень про неї та еволюція її реально існуючих форм. Специфіка переходу до демократії в Україні. Наголошується значення верховенства права і ефектної системи правосуддя. Порівняльний аналіз утворення і діяльності політичних партій, організацій й проведення виборів, форм групової політики, функціонування засобів масової демократії, участі громадян у громадянському і політичному житті.

Вибірковий курс 6

Соціологія

Соціологія — наука про відносини, події, процеси, які відбуваються у суспільстві. Людина — істота соціальна. Кожен з нас постійно взаємодіє із суспільством. Суспільство формує “особистостей”. Людина, яка вивчає механізми роботи соціології здатна контролювати цей вплив і сама може управляти цим.

Соціологія має функцію прогнозування, дозволяє знайти відповіді на глобальні проблеми людства. Розвиток будь-якого суспільства неможливий без знання реального становищі дійсності, не розуміючи процесів, які відбуваються в ньому. Соціологія створює моральні цінності, формує соціокультурні напрямки, розробляє соціальні ідеали. Без соціології є неможливим формування цивілізованих спільнот.

Соціологія сім'ї та молоді

Становлення родини як фундаментального соціального інституту. Значення родини та родинного середовища для людини на різних етапах соціалізації. Шлюб, як соціальний інститут: історичне минуле людства, чи його майбутнє? Усвідомлення сучасного ставлення до шлюбів з боку молоді, враховуючи побутові, економічні, соціальні, фінансові, юридичні реалії сучасного життя. Аналіз статистичних даних щодо укладання шлюбів, реєстрації розлучень, випадків насильства в родинах. Соціологія молоді присвячується дослідженням найбільш активної частини населення країни. Надбання нових соціальних ролей та статусів, навичок та вмінь для молоді – можливість самореалізуватися в умовах сучасної економічної та професійної конкуренції. Ознайомлення із типами субкультур та вивчення їх впливу на становлення системи цінностей та моделей поведінки майбутніх поколінь.

Вибірковий курс 7

Філософія

Формування у студентів системи світоглядних і методологічних знань, поєднання професійної підготовки з сучасним науковим мисленням і високою методологічною культурою, поглиблення смислового

контексту явищ культурного життя сучасності. Дана дисципліна призначена розкрити студентам сутність філософського дослідження, його головні проблеми і функції, ознайомити їх із загальною історією світової та вітчизняної філософської думки, окреслити особливості української культури на тлі європейського культурно-історичного процесу та сучасні підходи до її вивчення, сформувати навички логічного та критичного мислення на основі теоретичного рівня світогляду.

Актуальні проблеми сучасної світової філософії

Вивчення системи поглядів та цінностей сучасних розвинених європейських і американських країн. Аналіз сутності еволюційної зміни філософського знання в останні десятиліття XX – на початку XXI століть, яка полягає у відмові від вузького, переважно раціоналістичного філософствування, орієнтованого на певні політичні погляди і релігійні (атеїстичні) переконання. Формування плюралістичного і толерантного світогляду, заснованого на принципі діалогу, який не відкидає соціальні і культурні теорії, засновані на нетрадиційних для європейської цивілізації принципах. Дана дисципліна сприяє розумінню культурологічних і соціальних проблем, що стоять перед сучасним суспільством, формує нові дослідницькі поля, які мають не тільки великі евристичні можливості, а й безпосередній вихід на практичну діяльність сучасної людини.

Вибірковий курс 8

Права людини та їх захист в сучасних реаліях

Права людини - це певні можливості людини, котрі необхідні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах. Права людини в сучасному світі — потужний прошарок загальнолюдської культури. Без його освоєння неможливо оцінювати всю систему складних політичних, соціально-психологічних, соціальних, економічних, міжнародних відносин.

Права людини невідчужувані. Ніхто не може позбавити людину його природних природжених прав — на життя, на особисту недоторканність, вільний вибір способів своєї життєдіяльності, свободу совісті, думок, переконань, автономію в сфері приватного життя й інших прав. Сучасний світ неможливо уявити без прав людини, які засновані на принципах волі, рівності, справедливості й носять універсальний характер.

Цей курс буде корисний студентам усіх спеціальностей, оскільки його вивчення дасть змогу реалізовувати їх права в повсякденному та професійному житті, захиститися від можливого свавілля в суспільстві. Вміння аналізувати національні та міжнародні акти в сфері прав людини дозволить приймати ефективні управлінські рішення та обирати найкращі способи правового захисту. Призначений для формування національної професійної еліти, що має високі правові знання, креативний ресурс для створення і підтримання власного іміджу, професійного зростання як в Україні, так і поза її межами.

Право. Держава. Суспільство

Вивчення цієї дисципліни дасть змогу студентам аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства і формувати власну життєву позицію, оволодіти загальнотеоретичними поняттями і термінами та вмінням використовувати набуті знання.

Дисципліна «Право. Держава. Суспільство» дозволить тлумачити норми чинного законодавства України та правильно застосовувати їх у практичній діяльності та повсякденному житті, а також орієнтуватися в сучасному правовому полі України, використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини у судових та інших державних органах, правильно користуватися спеціальною літературою з різних галузей права України й оцінювати юридичні факти.

Вибірковий курс 9

Екологія та екологічна етика

Курс вивчає загальні закономірності розвитку та взаємодії системи "людина – суспільство – біота – довкілля", форми та особливості антропогенного впливу на довкілля, основи раціонального природокористування та основні нормативні документи й закони України у сфері охорони навколишнього природного середовища. Розглядаються базові методи управління якістю навколишнього середовища, розрахунок економічних збитків від забруднення навколишнього природного та оцінка ефективності використання природних ресурсів на підприємстві. Також представлені генезис теорії екологічної етики, її основні напрямки та принципи, дискусійні проблеми, такі, як права людини, захист тварин, соціальні проблеми, пов'язані з екологічною ситуацією.

Основи ресурсозбереження

Причини та наслідки неефективного використання природних ресурсів. Вивчення стратегії ресурсно-екологічної безпеки, балансу використаних природних ресурсів. Оцінка впливу ресурсозбереження на доходи територіального бюджету та ефективності процесів ресурсозбереження з урахуванням життєвого циклу природних ресурсів. Еколого-економічні інструменти ресурсозбереження та їхні форми. Вибір напрямків зниження ресурсо- та енергоємності національного продукту.

Вибірковий курс 10

Охорона праці

Організаційно-правові основи охорони праці в Україні. Система стандартів безпеки праці. Організація охорони праці на підприємстві. Фізіологія, гігієна праці та виробнича санітарія. Основи техніки безпеки. Електробезпека. Пожежна безпека.

Промислова безпека

Безпека промислових підприємств. Небезпечні виробничі об'єкти. Вимог до безпечності промислових підприємств та принципи її забезпечення. Режими функціонування підприємств. Оцінювання та контроль безпечності підприємств на різних етапах життєвого циклу. Чинники небезпеки. Наслідки промислових аварій для персоналу, населення, навколишнього середовища. Ідентифікація та декларування об'єктів підвищеної небезпеки. Сучасні підходи до формування систем менеджменту охорони здоров'я та промислової безпеки на виробництві.

Вибірковий курс 11 (крім ФЕМ)

Енциклопедія суднобудування

Мета – ознайомити студентів з основами суднобудування, особливостями класифікації, проектування, побудови та експлуатації суден, а також морехідними якостями, архітектурою, конструкцією корпусу суден, пристроями, системами, судовими енергетичними установками.

Завдання – На основі отриманих в процесі вивчення цієї дисципліни знань мати загальне уявлення про судно, яке являє собою складну інженерну споруду, в створенні якої бере участь переважна більшість галузей народного господарства, і яке, таким чином, відображує сучасні наукові і технічні досягнення суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати класифікацію сучасних суден, архітектурно-конструктивні типи суден, морехідні якості, класифікацію пристроїв та систем;

вміти використовувати отримані знання у подальшій професійній діяльності за фахом підготовки;

мати уяву про зв'язок цієї науки із майбутньою професією.

Міжнародні морські конвенції

Провідну роль у питаннях забезпечення необхідних умов для побудови та бережної експлуатації суден та засобів океанотехніки відіграє Міжнародна морська організація (ІМО). Головною метою ІМО є створення сукупності конвенцій та інших нормативних документів, що охоплюють питання безпеки мореплавства та запобігання забруднення морського середовища. Серед великої кількості розроблених ІМО та втілених у практику суднобудування та судноплавства конвенцій особливе місце обіймають три основні документи. Це MARPOL 73/78, конвенція, яка визначає принципи організації боротьби з забрудненням морського середовища на всіх етапах створення та експлуатації суден. Конвенція SOLAS 74 обумовлює основні принципи та положення, які повинні бути передбачені та виконані під час проектування суден. В Конвенції ПДНВ розроблені стандартні вимоги, які надаються до майбутніх судових механіків та штурманів відносно до їх основних функціональних обов'язків.

Енциклопедія суднової енергетики.

Уявлення про історію виникнення, розвиток і становлення всього різноманіття енергетичних установок, про сучасний стан суднової енергетики та її досягнення. За кожним з основних типів судових енергетичних установок: дизельних, газотурбінних, паротурбінних наведені питання, пов'язані з принципом дії теплових двигунів відповідних установок, їх основними конструктивними елементами та характеристиками. Аналізується ефективність судових двигунів сучасних світових виробництв. Розглядаються питання захисту довкілля від забруднення, спричиненого використанням судових енергетичних установок.

Вибірковий курс 11 (для ФЕМ)

Геоeкономіка

Актуальність вивчення геоeкономіки полягає в розумінні наукових концепцій, відповідних підходів та інструментарію розвитку державних та регіональних об'єднань, міжнародних структур, включаючи транснаціональні корпорації, вільні економічні зони, зони вільної торгівлі тощо.

Озброює студентів таким методологічним інструментарієм, який дозволяє усвідомлено орієнтуватися в складних питаннях сучасного загальносвітового розвитку; формувати уявлення про актуальний геоeкономічний устрій; застосувати геоeкономічний аналіз внутрішньо- і зовнішньополітичних процесів; створює теоретичну базу для вирішення проблемних питань міжнародної економіки, геополітики; формує аналітичне бачення глобальних процесів, що розгортаються в Україні та світі.

Економіка моря.

Курс формує цілісне уявлення про захоплюючу і таку, що динамічно розвивається, сферу сучасного бізнесу – морську господарську діяльність. Приклади з поточної практики, чисельні факти, розлога статистика формують власну позицію, яка має з часом трансформуватися в усвідомлені дії особистості, що приведуть до бажаної мети – ствердження України повноправним гравцем на високотехнологічних ринках.

Студенти мають вільний простір для проявів критичного, креативного мислення під час вивчення концепцій, що перебувають у підґрунті морегосподарювання, концентрують увагу на головних чинниках, явищах та процесах. У такий спосіб вони отримують якнайкращі можливості для ґрунтового засвоєння актуального базового матеріалу, пов'язаного з піднесенням економіки моря.

Вибірковий курс 12

Безпека життєдіяльності

Взаємодія людини з техногенним, природним та соціально-політичним середовищем. Ідентифікація шкідливих та небезпечних компонентів системи «Людина- середовище існування», їх характеристики та вражаючі чинники. Методи та методики визначення ризику виникнення небезпек. Моделює виникнення можливих небезпечних процесів територій, акваторій, об'єктів економіки за для визначення заходів з запобігання та реагування на них, зменшення ризиків, а також особливостей ліквідації їх наслідків.

Техногенна безпека

Дослідження теоретичних та практичних проблеми безпеки населення, територій та акваторій. Вивчення систем, методів та засобів управління безпекою об'єктів, регіонів та держави в цілому. Розробка принципів та методологічних основи процесів виникнення, розвитку, локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій та забезпечення безпеки населення та навколишнього середовища.

4 дисципліни вільного вибору студента обсягом по 5 кредитів (усього 20 кредитів) з 4 по 7 семестр.

Будь який викладач університету може надати свій курс за формою.

1. Назва курсу
2. ПІБ, вчений ступінь, вчене звання.
3. Обсяг 5 кредитів, форма контролю залік.
4. Зміст курсу

Приклад змісту:

(Вивчає комунікативно-соціальні функції української мови; норми сучасної української літературної мови; специфіку функціональних стилів; оформлювання кадрово-контрактних та довідково-інформаційних документів українською мовою; синтаксичні аспекти професійного мовлення: труднощі узгодження присудка з підметом, складні випадки керування; способи творення та правопис фахових термінів; основи створення наукових текстів.

Курс зорієнтований на унормування української фахової мови, набуття навичок сприйняття, відтворення, редагування та перекладу стійких сполук, текстів наукового та офіційно-ділового стилів.)

5. **Форми та методи навчання:** лекції, практичні, самостійна робота.
(курсіві та лабораторні не допускаються)

6. **Мова навчання**

Фінансування вибіркового курсів за вибором студента, здійснюється в залежності від кількості студентів що обрали курс.

Обсяг курсу 5 кредитів

Кількість студентів	Кількість ставок
25–40	0,15
41-60	0,25
61-80	0,35
81–100	0,45
101–120	0,55
121–140	0,65
141–160	0,75
161–180	0,85
181–200	1,00

Перелік вибірових дисциплін загального та професійного циклу для всіх спеціальностей університету для другого рівня (магістрського) на 2019/2020 н.р.

<i>Дисципліни</i>	Обсяг курсу, кредитів	Форма контролю	Відповідальна кафедра	Семестр
Педагогіка вищої школи	2	залік	18	9 або 10
Цивільний захист	2	залік	37	9 або 10
Охорона праці в галузі	2	екзамен	33	9 або 10
Іноземна мова	3	залік	17	9 або/та 10
Філософські проблеми наукового пізнання	2	залік	31	9 або 10

Семестр, в якому викладається дисципліна, обирається інститутом (факультетом).

2 дисципліни вільного вибору студента обсягом по 5 кредитів (усього 10 кредитів) з 9 по 10 семестр.

Будь який викладач університету може надати свій курс за формою.

7. Назва курсу

8. ПІБ, вчений ступінь, вчене звання.

9. Обсяг 5 кредитів, форма контролю залік.

10.Зміст курсу

Приклад змісту:

(Вивчає комунікативно-соціальні функції української мови; норми сучасної української літературної мови; специфіку функціональних стилів; оформлювання кадрово-контрактних та довідково-інформаційних документів українською мовою; синтаксичні аспекти професійного мовлення: труднощі узгодження присудка з підметом, складні випадки керування; способи творення та правопис фахових термінів; основи створення наукових текстів.

Курс зорієнтований на унормування української фахової мови, набуття навичок сприйняття, відтворення, редагування та перекладу стійких сполук, текстів наукового та офіційно-ділового стилів.)

11.Форми та методи навчання: лекції, практичні, самостійна робота.

(курсіві та лабораторні не допускаються)

12.Мова навчання

Фінансування вибіркових курсів за вибором студента, здійснюється в залежності від кількості студентів що обрали курс.

Обсяг курсу 5 кредитів

Кількість студентів	Кількість ставок
12–20	0,11
21-25	0,16
26-30	0,19
31–35	0,23
36-40	0,27
41–45	0,3
46–50	0,34

Додаток 5

Директору інституту
(Декану факультету)

Лист реєстрації на вибіркові дисципліни

Студента _____ Академічна група _____
Навчально-науковий інститут (факультет) _____
Форма навчання _____ Навчальний рік _____
Спеціальність _____
Освітня програма _____

№ з/п	Назва вибіркової дисципліни	Семестр
1.		
2.		

Підпис

” ____ ” _____ 20__ р.

Список студентів з вибіркової дисципліни

Інститут (факультет)

Навчальний рік

Назва курсу

№	ПІБ	Номер групи
---	-----	-------------

Директор інституту (декан факультету)

підпис

(прізвище та ініціали)

Фахівець деканату

підпис

(прізвище та ініціали)

” ____ ” _____ 20__ р.

Голові методичної ради НУК

Трушлякову Є.І.

Заява

Прошу включити до переліку курсів вільного вибору студента курс
«ВКАЗАТИ НАЗВУ КУРСУ».

Додаток: обґрунтування та анотація курсу.

(Науковий ступень, вчене звання, ПІБ)

(Підпис)

ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Зміни обговорені та схвалені на засіданні навчально-методичної ради НУК (протокол № 2 від 28.02.2020 року).

Пункт 1.6. Замість «Перелік вибіркових дисциплін з 4 дисциплін по 5 кредитів для певного рівня вищої освіти за циклами загальної та професійної підготовки розробляється кожним інститутом (факультетом) окремо, та складається починаючи з 4-го семестру, наприклад: Дисципліна 1, Дисципліна 2 и т.д. (див. Додаток 2).» викласти в наступній редакції:

«Перелік вибіркових курсів з 4 дисциплін по 5 кредитів для першого рівня вищої освіти за циклами загальної та професійної підготовки розробляється кожним інститутом (факультетом) окремо, та складається починаючи з 4-го семестру, наприклад: Дисципліна 1, Дисципліна 2 и т.д. (див. Додаток 2).»

Пункт 1.7. перейменувати у п.1.9. та викласти в наступній редакції:

Здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни з переліку, підготовленого відповідно до п. 1.6 та п.1.8 (Додаток 2, Додаток 4), що пропонуються іншими інститутами (факультетами), за погодженням з керівником відповідного інституту (факультету).

Додати п 1.7.

Перелік вибіркових курсів, які спрямований на формування світоглядних і громадянських якостей випускника, його морально-етичних цінностей, 1 дисципліна обсягом 4 кредиту для другого рівня вищої освіти пропонуються для всіх спеціальностей університету, наприклад: Загальний вибірковий курс 1 (див. Додаток 3).

Додати п 1.8.

Перелік вибіркових курсів, з 2 дисциплін по 5 кредитів для другого рівня вищої освіти за циклами загальної та професійної підготовки розробляється

кожним інститутом (факультетом) окремо, та складається починаючи з 9-го семестру, наприклад: Дисципліна 1, Дисципліна 2 и т.д. (див. Додаток 4).

Пункт 2.1. Перелік вибірових дисциплін на кожен наступний навчальний рік формується з урахуванням вибору студентів. Мінімальна чисельність студентів для вивчення вибірових дисциплін циклу загальної підготовки становить – 25 осіб, з яких формується одна академічна група для вивчення вибірової дисципліни викласти в наступній редакції:

«Перелік вибірових дисциплін на кожен наступний навчальний рік формується з урахуванням вибору студентів. Мінімальна чисельність студентів для вивчення вибірових дисциплін циклу загальної підготовки становить – 25 осіб для першого рівня вищої освіти та 12 осіб для другого рівня вищої освіти, з яких формується одна академічна група для вивчення вибірової дисципліни.»

Пункт 2.2. Обсяг дисциплін, вільного вибору загального циклу підготовки студента, форма контролю та відповідальна кафедра представлений у Додатку 1 викласти в наступній редакції:

«Обсяг дисциплін, вільного вибору загального циклу підготовки студента, форма контролю та відповідальна кафедра представлений у Додатку 1 для першого рівня вищої освіти та Додатку 3 для другого рівня вищої освіти.»

В пункті 2.4. слова "додаток 4" замінити словами "додаток 5";

В пункті 2.5. слова "додаток 5" замінити словами "додаток 6";

Пункт 3.2 Викладачі, яки мають бажання запропонувати курс вільного вибору студентів з Додатку 2 надають заяву (Додаток 6) до 15 листопада на засідання Науково-методичної ради Університету та після схвалення – на затвердження Вченою радою Університету викласти в наступній редакції:

«Викладачі, які мають бажання запропонувати курс вільного вибору студентів з Додатку 2 та Додатку 4 надають заяву (Додаток 7) на засідання Науково-методичної ради Університету»

Додати

пункт 3.4. Додатки 1–4 філії НУК розглядають та затверджують самостійно.

Пункт 5.2. Замість «Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової кількості кредитів.» викласти в наступній редакції:

«Перезарахування кредитів проводиться відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів) у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова».